

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه‌ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی سبک زندگی زنان دارای دیابت بارداری مراجعه کننده به

مراکز بهداشتی درمانی شهر اردبیل در سال ۱۳۹۹

نگارش:

پریا یگانه نیا

اساتید راهنما:

افروز مردی

اساتید مشاور:

مریم زارع

اسفند ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: پ/پ/۰۴۴

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم که الفبای چگونه زیستن را به من آموختند
و همسر خوبم که در مسیر ناهموار زندگی واژه صبر را برایم به
تصویر کشید و برق امید چشمانش چراغ دلم را روشن کرد

سپاسگزاری

سپاس خدایی را که به من این توفیق را عطا فرمود تا بتوانم قدمی در راه علم و دانش بردارم و به گردآوری اطلاعات مربوط به این تحقیق بپردازم.

همچنین از زحمات و تلاش بی دریغ استادان محترم خانم دکتر مردی و خانم دکتر زارع و خانواده عزیزم صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم. همچنین از سایر همکاران و دوستانی که به نحوی در تهیه این پایان نامه با این جانب همکاری داشته‌اند تشکر نموده و موفقیت همه آنها را از خداوند متعال خواهانم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۳	فصل اول
۴	۱-۱- اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۶	۱-۲- اهداف پژوهش.....
۶	۱-۲-۱- هدف کلی.....
۷	۱-۲-۲- اهداف اختصاصی.....
۹	۱-۳- سوالات مطالعه.....
۱۱	۱-۴- تعریف واژه‌ها.....
۱۳	فصل دوم
۱۴	۲-۱- مبانی نظری.....
۱۴	۲-۱-۱- شیوع دیابت بارداری.....
۱۵	۲-۱-۲- ریسک فاکتورهای دیابت بارداری.....
۱۷	۲-۱-۳- علت شناسی دیابت بارداری.....
۱۹	۲-۱-۴- پیامدهای دیابت بارداری.....
۱۹	۲-۱-۴-۱- ملاحظات زایمان.....

- ۲۲.....پیامدهای نوزادی. ۲-۱-۴-۲
- ۲۴.....مدیریت دیابت بارداری. ۲-۱-۵
- ۲۵.....پایش گلوکز خون. ۲-۱-۵-۱
- ۲۶.....مداخلات تغذیه ای. ۲-۱-۵-۲
- ۲۷.....فعالیت فیزیکی. ۲-۱-۵-۳
- ۲۸.....دارو درمانی. ۲-۱-۵-۴
- ۳۰.....بررسی متون. ۲-۲

فصل سوم ۳۴

- ۳۵.....نوع پژوهش. ۳-۱
- ۳۵.....جمعیت مورد مطالعه. ۳-۲
- ۳۵.....نمونه برداری و روش نمونه گیری و گردآوری اطلاعات. ۳-۳
- ۳۶.....روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی آماری. ۳-۴
- ۳۷.....معیارهای ورود به مطالعه. ۳-۵
- ۳۷.....معیار خروج از مطالعه. ۳-۶
- ۳۸.....ملاحظات اخلاقی. ۳-۷
- ۳۸.....جدول متغیرهای مطالعه. ۳-۸

فصل چهارم ۴۰

۴۱-۱- یافته ها ۴۱

فصل پنجم ۵۵

۵۶-۱- بحث ۵۶

۶۲-۲- محدودیت های مطالعه ۶۲

۶۳-۳- نتیجه گیری ۶۳

۶۴-۴- پیشنهادات ۶۴

منابع ۶۶

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱-۲: ریسک فاکتورهای دیابت بارداری..... ۱۶
- جدول ۲-۲: عوارض بالقوه دیابت بارداری در فرزند..... ۲۴
- جدول ۳-۱: متغیرهای مطالعه..... ۳۸
- جدول ۴-۱: مشخصات دموگرافیک زنان دچار دیابت بارداری شرکت کننده در مطالعه..... ۴۱
- جدول ۴-۲: تاریخچه پزشکی زنان دچار دیابت بارداری شرکت کننده در مطالعه..... ۴۲
- جدول ۴-۳: نمرات زنان دچار دیابت بارداری شرکت کننده در مطالعه در خرده‌مقیاس‌های سبک زندگی.. ۴۳
- جدول ۴-۴: نتیجه آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن نمرات سبک زندگی..... ۴۴
- جدول ۴-۵: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب سن..... ۴۵
- جدول ۴-۶: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب سن..... ۴۶
- جدول ۴-۷: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب تحصیلات..... ۴۷
- جدول ۴-۷: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب تحصیلات..... ۴۸
- جدول ۴-۹: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب تعداد بارداری..... ۴۹
- جدول ۴-۹: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب تعداد بارداری..... ۵۰
- جدول ۴-۱۱: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب شاخص توده بدنی..... ۵۱
- جدول ۴-۱۱: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب شاخص توده بدنی..... ۵۲
- جدول ۴-۱۳: نمرات سبک زندگی در زنان مبتلا به دیابت بارداری برحسب شغل..... ۵۳
- جدول ۴-۱۴: آزمون رگرسیون بین متغیرهایی که ارتباط معنادار با یکدیگر نشان دادند..... ۵۴

فهرست شکل‌ها و نمودارها

- شکل ۲-۱: شیوع جهانی دیابت بارداری..... ۱۵
- شکل ۲-۲: فاکتورهای پاتوژنیک زمینه‌ای دیابت بارداری..... ۱۹
- شکل ۲-۳: مدیریت هیپرگلیسمی در دیابت بارداری..... ۲۵

فهرست علائم اختصاری

DASH: Dietary Approaches to Stopping Hypertension

DNA: Deoxyribonucleic acid

GCT: Glucose challenge test

GDM: Gestational diabetes

OGTT: Oral glucose tolerance test

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

WHO: World Health Organization

بررسی سبک زندگی زنان دارای دیابت بارداری مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر

اردیبهیل در سال ۱۳۹۹

چکیده

زمینه: دیابت بارداری وضعیت طبی شایع و در خور توجه در زمینه عدم تحمل کربوهیدرات است که پدیده حاملگی را تحت تاثیر قرار داده و می تواند منجر به پیامدهای نامطلوب بارداری و زایمان پرخطر شود و بر مادر و جنین و نوزاد اثرات سوئی بگذارد. سبک زندگی ناسالم به عنوان یکی از عوامل مهم در ابتلا به دیابت مطرح است اما مطالعه ای در این زمینه در شهر اردیبهیل انجام نگرفته و وضعیت سبک زندگی زنان مبتلا به دیابت بارداری روشن نیست.

هدف: تعیین وضعیت سبک زندگی زنان دارای دیابت بارداری مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر اردیبهیل در سال ۱۳۹۹

مواد و روش کار: مطالعه حاضر از نوع توصیفی-مقطعی بود. جامعه آماری مطالعه را ۳۶۰ مادر مبتلا به دیابت بارداری مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر اردیبهیل که سن حاملگی ۲۸-۲۴ هفته داشته و دیابت بارداری آنها تشخیص قطعی شده بود، تشکیل می داد. افراد مورد مطالعه به روش خوشه ای تصادفی انتخاب شدند. اطلاعات این مادران با استفاده از سامانه سبب و پرسشنامه استاندارد سبک زندگی جمع آوری شد.

یافته ها: اکثر مادران در گروه سنی ۲۶-۳۰ سال قرار داشتند (۳۸/۴٪). میانگین نمرات مادران در پرسشنامه سبک زندگی در مقیاس های سلامت جسمانی، ورزش و تندرستی، کنترل وزن و تغذیه، پیشگیری از بیماری، سلامت روان شناختی، سلامت معنوی، سلامت اجتماعی، اجتناب

از دارو و مواد مخدر، پیشگیری از حوادث، و سلامت محیطی به ترتیب $۱۳/۱ \pm ۲/۶$ ، $۸/۷ \pm ۳/۰$ ، $۱۰/۴ \pm ۲/۹$ ، $۱۵/۰ \pm ۲/۱$ ، $۱۱/۰ \pm ۲/۳$ ، $۹/۷ \pm ۲/۲$ ، $۱۲/۱ \pm ۲/۴$ ، $۱۶/۸ \pm ۰/۷$ ، $۱۳/۸ \pm ۲/۱$ ، و $۱۳/۱ \pm ۱/۹$ بود. سن بیماران با سلامت جسمانی ($P=۰/۰۰۱$)، شاخص توده بدنی بیماران با سلامت جسمانی ($P=۰/۰۱۱$) و سلامت روانشناختی ($P=۰/۰۱۵$)، سطح تحصیلات بیماران با ورزش و تندرستی ($P=۰/۰۳۳$) و پیشگیری از حوادث ($P=۰/۰۰۴$)، و شغل بیماران با ورزش و تندرستی ($P=۰/۰۴۵$) و پیشگیری از بیماری ($P=۰/۰۰۹$) ارتباط معناداری داشت.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که افراد مورد مطالعه از لحاظ سه بعد ورزش و تندرستی، کنترل وزن و تغذیه، و سلامت روانشناختی در وضعیت نامطلوبی قرار داشتند. علاوه بر این، ارتباط معنادار معکوسی بین سن با سلامت جسمانی و بین شاخص توده بدنی با سلامت جسمانی و سلامت روانشناختی دیده شد درحالیکه ارتباط معنادار مستقیمی بین سطح تحصیلات با ورزش و تندرستی و پیشگیری از حوادث و بین اشتغال با ورزش و تندرستی و پیشگیری از بیماری‌ها دیده شد.

کلمات کلیدی: زنان باردار، دیابت بارداری، سبک زندگی.